

Herhaald slachtofferschap woninginbraak in Maastricht

-

Amsterdam, november 1998

Robert van Overbeeke
Hette Tulner
Pepijn van Amersfoort

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Herhaald slachtofferschap woninginbraak	4
2.1	Hoe vaak komt herhaald slachtofferschap voor?	4
2.2	Is er sprake van meer herhalingen dan theoretisch verwacht?	4
3	Hot spots: locaties waar veel wordt ingebroken	6
4	Tijdstip van inbraak	9
5	Tijdsverloop tussen de herhalingen	10
Bijlage	Tabellen	12

1 Inleiding

Naar aanleiding van Britse successen met het aanpakken van herhaald slachtofferschap van woninginbraak heeft het Ministerie van Justitie een aantal grote steden gevraagd om te bezien of er in die steden 'hot spots' wat betreft (herhaald) slachtofferschap van woninginbraken voorkomen. Indien dit het geval zou zijn, bood het ministerie de mogelijkheid van ondersteuning aan bij het opzetten en implementeren van (preventie)-projecten, gericht op dit verschijnsel.

Onderzoeksbureau Van Dijk, Van Soomeren en Partners is daarbij door het ministerie gevraagd de gemeenten te ondersteunen bij het onderzoeken van herhaald slachtofferschap, de ontwikkeling van preventieplannen en de evaluatie van projectmaatregelen.

Eén van de steden die zich heeft aangemeld voor dit project is Maastricht. Bij de regiopolitie Limburg-Zuid, district Maastricht bestaat belangstelling voor een aanpak van herhaald slachtofferschap woninginbraken. Dit omdat woninginbraak een aandachtspunt is in het grote stedenbeleid. Alvorens hiervoor een plan op te stellen, moet echter eerst worden vastgesteld of er sprake is van herhaald slachtofferschap, waar dit dan plaatsvindt en wat de specifieke kenmerken ervan zijn. In dit rapport zullen deze vragen worden behandeld.

Herhaald slachtofferschap van inbraak is als volgt gedefinieerd:

Er is sprake van herhaald slachtofferschap van woninginbraak als een (al dan niet bewoonde) woning of de bijbehorende berging/box/schuur binnen een periode van drie jaar vaker dan één keer slachtoffer is geworden van een (poging) tot inbraak, waarbij tussen opeenvolgende inbraken minstens 24 uur verstreken is en waarbij het slachtoffer aangifte gedaan heeft van inbraak.

Als een woning volgens deze definitie herhaald slachtoffer is van inbraak, dan tellen alle inbraken op dat adres binnen de onderzochte periode (hier: drie jaar) mee voor de vaststelling van het totaal aantal inbraken op dat adres.

De reden om voor een tussenpoos van tenminste 24 uur te kiezen is, dat er in de praktijk een aantal gevallen voor bleek te komen waarbij binnen enkele uren na elkaar ingebroken was. Uit de bijbehorende processen-verbaal kon worden afgeleid dat het feitelijk ging om het afmaken van de eerste inbraak. Een periode van 24 uur bleek ongeveer de grens aan te geven tussen 'afmaken eerste inbraak' en 'volgende inbraak'.

Om te achterhalen hoeveel panden herhaaldelijk slachtoffer werden van woninginbraak zijn HKS-gegevens gebruikt van drie aaneengesloten jaren, namelijk van januari 1995 tot en met december 1997.

Voorliggend rapport bevat de resultaten van de nulmeting.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staat weergegeven hoe vaak herhaald slachtofferschap voorkomt en of dit meer of minder is dan wat theoretisch verwacht kan worden.

In hoofdstuk 3 worden de zogenaamde *hot spots* gepresenteerd: de buurten en straten waar de meeste (herhaalde) inbraken voorkomen.

In hoofdstuk 4 wordt de spreiding van het aantal herhaalde inbraken over het jaar weergegeven.

In hoofdstuk 5 wordt het tijdsverloop tussen twee inbraken gepresenteerd. In de bijlage zijn achtergrondgegevens opgenomen.

2 Herhaald slachtofferschap woninginbraak

2.1 Hoe vaak komt herhaald slachtofferschap voor?

Het aantal inbraken is simpelweg geteld. Met behulp van de definitie is ook het aantal *herhaalde* inbraken geteld, alsmede het aantal panden dat daarbij betrokken was. Met deze laatste twee gegevens is het gemiddelde aantal herhalingen per pand berekend.

- Er zijn in totaal 2.667 inbraken gepleegd in de onderzoeksperiode van 3 jaar. Hierbij waren 2.449 woningen betrokken.
- Er zijn in de onderzoeksperiode 396 herhaalde inbraken gepleegd in 178 woningen.
- In de onderzoeksperiode betrof 14,8% (of: ruim eenzevende) van alle inbraken dus een herhaalde inbraak.
- Het gemiddeld aantal herhalingen per (herhaald slachtofferschap)pand is 2,2.
- Het inbraakrisico blijkt in Maastricht in die drie jaar 51,6 per 1000 woningen te zijn (dus gemiddeld 17,2 per 1000 woningen op jaarbasis). Er zijn in Maastricht in totaal 51.727 woningen (per 31-12-1996). Met andere woorden: van alle woningen in Maastricht werd in 0,3% meerdere malen ingebroken.

2.2 Is er sprake van meer herhalingen dan theoretisch verwacht?

In tabel 2.1 wordt weergegeven in hoeveel woningen theoretisch verwacht mag worden dat er herhaaldelijk wordt ingebroken. Als basis voor deze berekening is het inbraakrisico gebruikt. Verder wordt er gebruikt gemaakt van een zogenaamde Poissonverdeling. Deze verdeling is speciaal geschikt voor kansprocessen waarbij de kans op een 'treffer' (een specifieke gebeurtenis) relatief klein is. De gehanteerde formule luidt:

$$P(a) = (L^a/a!)e^{-L}$$

Hierbij is a = het aantal inbraken in de woning, e = het grondtal natuurlijke logaritme (een constante, namelijk ongeveer 2,718) en L = het inbraakrisico.

Door de aldus berekende kansen te vermenigvuldigen met het totaal aantal woningen in Maastricht is het aantal woningen berekend waarvan verwacht kan worden dat er herhaald (a maal) is ingebroken. Deze kansen zijn afgezet tegen de werkelijke aantallen herhalingen die gevonden zijn in de onderzoeksperiode.

Tabel 2.1 Verwacht versus werkelijk aantal woningen waar herhaald is ingebroken

Aantal inbraken	verwacht aantal wonin- gen	werkelijk aantal woningen
2x	65,3	156
3x	11	15
4x	0	4
5x	0	1
9x	0	2
Totaal aantal woningen waar herhaald is gebroken	66,4	178

- Zoals blijkt uit tabel 2.1 komt herhaald slachtofferschap van inbraak veel vaker voor dan verwacht mag worden. Terwijl op basis van kansberekening verwacht wordt dat in 66,4 woningen meer dan één maal zou worden ingebroken, blijkt in werkelijkheid in 178 woningen meermalen te zijn ingebroken; dit is dus 2,7 maal vaker voor dan verwacht.
- Uit de gegevens blijkt ook dat de kans op een volgende inbraak toeneemt naarmate er vaker is ingebroken in een pand. Met andere woorden: hoe vaker in een woning is ingebroken, hoe groter de kans dat er opnieuw in hetzelfde pand wordt ingebroken.
- Deze gegevens maken het waarschijnlijk dat herhaalde inbraken in eenzelfde pand niet onafhankelijk van elkaar zijn. In de literatuur worden diverse factoren hiermee in verband gebracht: leefstijl van de bewoner, kenmerken van de woning, kenmerken van de buurt, kenmerken van de dader(s), etc.

3 Hot Spots: locaties waar veel wordt ingebroken

Er is nagegaan in welke buurten en straten de meeste (herhaalde) woninginbraken voorkomen. Dit zijn de zogenaamde *hot spots*. We onderscheiden dus *hot spots* van inbraken en *hot spots* van herhaalde inbraak.

Tabel 3.1 Top-5 van buurten met meeste woninginbraken per 1000 wooneenheden in de onderzoeksperiode

Plaats	buurt	WBS-code	aantal	aantal per 1000 wooneenheden
1	Oostermaas	341/361	228	93,1
2	Statenkwartier	113	106	89,2
3	City	110	79	84,4
4	Jekerkwartier	111	58	78,4
5	Scharn	460	195	75,0

Tabel 3.2 Top-5 van buurten met meeste *herhaalde* inbraken per 1000 wooneenheden in de onderzoeksperiode¹.

Plaats	buurt	WBS-code	aantal	aantal per 1000 wooneenheden
1	Oostermaas	341/361	27	11,0
2	City	110	10	10,7
3	Statenkwartier	113	11	9,3
4	Biesland	133	9	6,8
5	Scharn	460	16	6,2

- De buurten waar veel herhaalde inbraken plaatsvinden, de zogenaamde *hot spots*, concentreren zich in en direct rond de binnenstad en op de oostoever van de Maas. Zij kenmerken zich door een overwegend naoorlogse bouwtijd (jaren '50-'60) met veel laagbouw. In een klein aantal gevallen gaat het juist om tamelijk welvarende buurten.
- De buurten waar veel wordt ingebroken wordt en waar veel *herhaald* wordt ingebroken komen grotendeels overeen: Oostermaas, Statenkwartier, City en Scharn komen in beide lijsten voor. Alleen Biesland komt niet voor in de top-5 van meeste inbraken. Omgekeerd komt het Jekerkwartier niet voor in de top-5 van *herhaalde* inbraken.
- Van de tien straten waar de meeste herhaalde inbraken plaats vinden, staan er zes in de algemene top tien van straten waar vaak wordt ingebroken, namelijk: de Statensingel, Bergerstraat, Burg. van Openstraat, Herbenusstraat, Meerssenerweg en Wilhelminasingel.
- Zes van de tien *straten* met de meeste (herhaalde) inbraken liggen ook in *buurten* met de meeste (herhaalde) inbraken

In de bijlage is een lijst opgenomen met WBS-codes van alle buurten, het aantal inbraken en het aantal inbraken *per wooneenheid* dat in de onderzoeksperiode in elke buurt is gepleegd.

Noot 1 In deze tabel zijn alleen de buurten meegerekend waar 100 of meer wooneenheden zijn.

Tabel 3.3 Top-10 straten met meeste inbraken in onderzoeksperiode

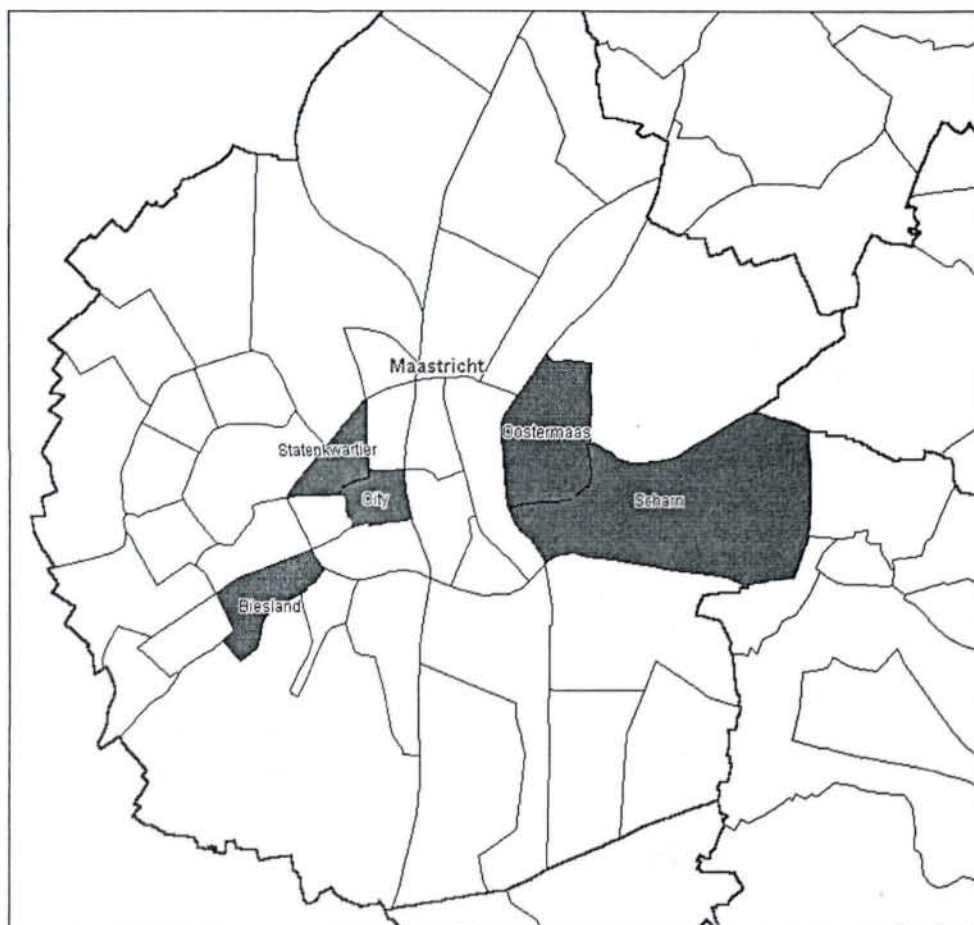
plaats	straat	WBS-code	aantal inbraken in onderzoeksperiode
1	Statensingel	110/113	27
2	Frankenstraat	341/361	22
3	Meerssenerweg	321/340	22
4	Musketruwe	2B0	22
5	Brusselseweg	270	21
6	Bergerstraat	460	19
7	Herbenusstraat	113	19
8	Brouwersweg	240	18
9	Wilhelminasingel	311	18
10	Burg. van Oppenstraat	341	17

Tabel 3.4 Straten met het meeste *herhaald* slachtofferschap in de onderzoeksperiode

plaats	straat	WBS-code	aantal woningen waar herhaaldelijk is ingebroken
1	Statensingel	110/113	5
2	Bergerstraat	460	3
3	Bieslanderweg	133	3
4	Bloemenweg	312	3
5	Burg. Hennequinstraat	341	3
6	Burg. van Oppenstraat	341	3
7	Dorpstraat	470	3
8	Herbenusstraat	113	3
9	Meerssenerweg	321/340	3
10	Wilhelminasingel	311	3

- Van de tien straten waar de meeste herhaalde inbraken plaats vinden, staan er zes in de top tien van straten waar in het algemeen vaak wordt ingebroken, namelijk: de Statensingel, Bergerstraat, Burg. van Oppenstraat, Herbenusstraat, Meerssenerweg en Wilhelminasingel.
- Zes van de tien *straten* met de meeste (herhaalde) inbraken liggen ook in *buurten* met de meeste (herhaalde) inbraken.

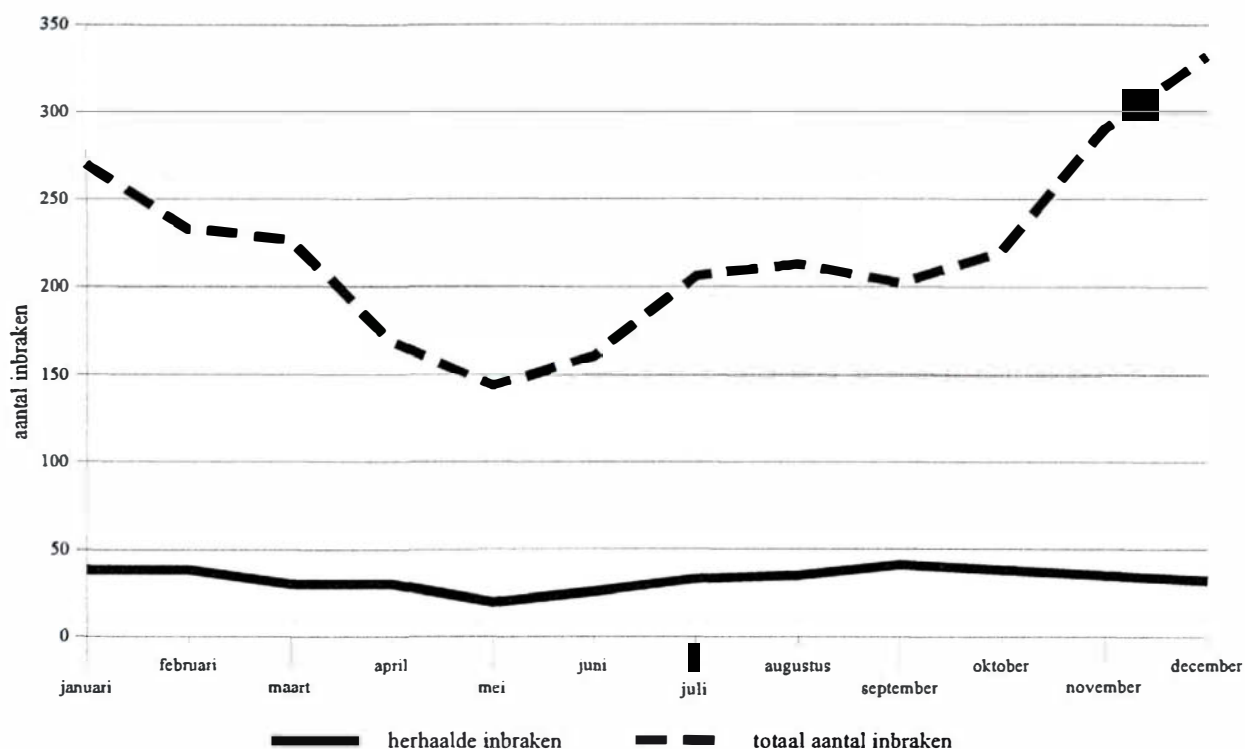
Plattegrond met hot spot-buurtten van herhaalde woninginbraak

4 Tijdstip van inbraak

1

Afbeelding 4.1 Spreiding van het aantal inbraken en *herhaalde* inbraken over het jaar (som van drie jaren)

- Met name november tot en met januari vallen op door de grote aantallen inbraken. In de maanden april tot en met juni wordt juist weinig ingebroken, waarbij mei de rustigste maand is.
- De verdeling van de herhaalde inbraken is vrijwel constant door het jaar heen. Er bevindt zich een lichte piek in september/oktober en één in januari/februari. Dit spoort dus niet helemaal met het patroon in de 'inbraken algemeen'. Het dal in mei zit wel in beide patronen; bij de herhalingen is het echter een zeer klein dal.

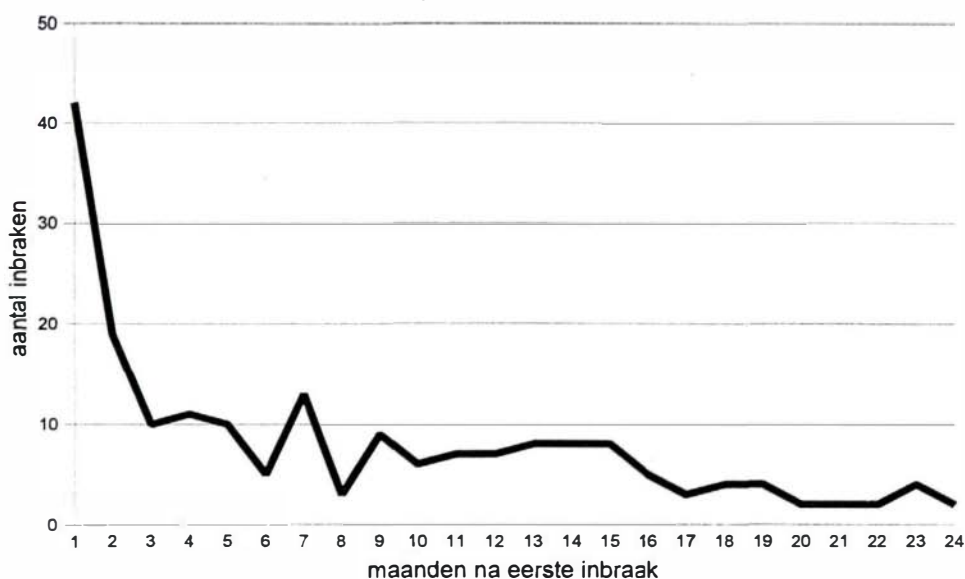
Samenvattend kunnen we dus stellen dat het patroon van de spreiding van alle inbraken slechts gedeeltelijk en bovendien sterk gedempt terugkomt in het patroon van de *herhaalde* inbraken: het dal komt overeen, maar in plaats van één piek zijn er bij de herhaalde inbraken twee lichte pieken die qua tijd net voor en net na de 'algemene' piek liggen.

Bij toetsing blijkt het verschil tussen de twee verdelingen significant. Dat betekent dat de verschillen sterker zijn dan de overeenkomsten en dat de verdeling van de herhalingen een ander patroon volgt dan de verdeling van alle inbraken.

5 Tijdsverloop tussen de herhalingen

Hoeveel tijd zit er tussen twee inbraken in hetzelfde woning? Dat is de vraag die in dit hoofdstuk centraal staat. Met deze informatie kan bepaald worden wanneer het risico van herhaling het grootst is. In afbeelding 5.1 wordt de verdeling van het tijdsverloop in de drie steden weergegeven.

Afbeelding 5.1 Aantal maanden tussen opeenvolgende inbraken

- In de eerste maand na een inbraak is de kans op herhaling het hoogst. . Daarna treedt een daling op die geleidelijk minder sterk wordt en af en toe een grillig verloop heeft. Na twee jaar is het aantal herhalingen gedaald tot vrijwel nul.
- De tijd tussen twee opeenvolgende inbraken op hetzelfde adres is gemiddeld 291 dagen, dus bijna tien maanden.

Onderstaand (tabel 5.1) wordt aangegeven hoe het percentage herhalingen verloopt in de tijd. Dat wil zeggen: er wordt aangegeven hoeveel procent van de herhalingen heeft plaatsgevonden na 1 week, 1 maand, een half jaar, 1 jaar na een inbraak.

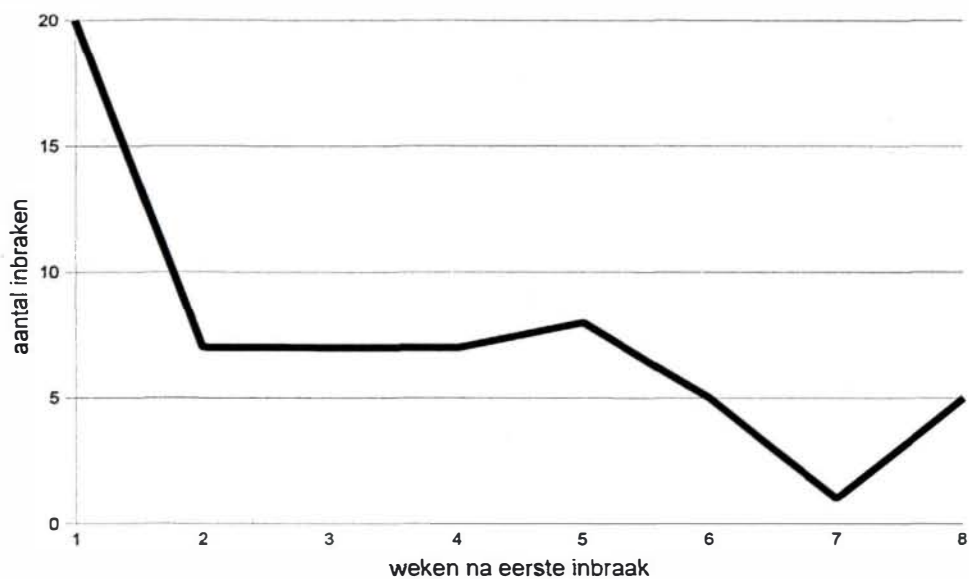
Tabel 5.1 Tijdsverloop van het percentage herhaalde inbraken

% na 1 week	% na 1 maand	% na een half jaar	% na 1 jaar	% na 2 jaar
9	19	45	65	89

In tabel 5.1 is te zien dat na 1 week al 9% van de herhalingen heeft plaatsgevonden. Na een maand is dat al een vijfde van de herhalingen en na een half jaar bijna de helft. Een jaar na een inbraak is tweederde van de herhalingen uitgevoerd. In het tweede jaar worden er beduidend minder herhalingen uitgevoerd, namelijk een kwart van het totaal. Twee jaar na dato hebben daarmee bijna alle herhalingen plaatsgevonden.

Omdat het merendeel van de herhalingen in de eerste maand na een inbraak plaatsvindt, belichten we de eerste weken apart (afbeelding 5.2).

Afbeelding 5.2 Aantal inbraken in weken tussen opeenvolgende inbraken (eerste twee maanden)

Als we de eerste maand onder de loep nemen, blijkt dat het risico van een herhaling vooral in de eerste week groot is. In de tweede week is dit risico met tweederde gedaald en in de weken daarna blijft het aantal herhalingen vrijwel constant (met na de vierde week een wat grilliger verloop).

Bijlage Tabellen

Tabel B.1 Aantal woningen waar ingebroken is in onderzoeksperiode (januari 1995 t/m december 1997)

hoe vaak ingebroken	aantal woningen
0x	49.278
1x	2.271
2x	156
3x	15
4x	4
5x	1
9x	2
totaal aantal woningen waarin is ingebroken in onderzoeksperiode	2.449
totaal aantal inbraken in onderzoeksperiode	2.667

Tabel B.2 Verdeling van het aantal inbraken over de jaren van de onderzoeksperiode

hoe vaak ingebroken	inbraken op herhaald inbraak adressen	aantal inbraken
1995	167	989
1996	120	928
1997	109	750

Tabel B.3 Verdeling van het aantal Inbraken over de maanden van het jaar (gemiddeld over de hele onderzoeksperiode)

maand	herhaalde inbraken	inbraken totaal
januari	38	270
februari	38	233
maart	30	227
april	30	169
mei	20	144
juni	26	161
juli	33	206
augustus	35	213
september	41	202
oktober	38	220
november	35	290
december	32	332

Tabel B.4 Aantal maanden tussen opeenvolgende inbraken

aantal maanden	aantal inbraken	aantal maanden	aantal inbraken
1	42	13	8
2	19	14	8
3	10	15	8
4	11	16	5
5	10	17	3
6	5	18	4
7	13	19	4
8	3	20	2
9	9	21	2
10	6	22	2
11	7	23	4
12	7	24	2

Tabel B.5 Aantal weken tussen opeenvolgende inbraken (eerste twee maanden)

weken tussen opeenvolgende inbraken	aantal inbraken
1	20
2	7
3	7
4	7
5	8
6	5
7	1
8	5

Tabel B.6 Inbraken en herhaalde inbraken in onderzoeksperiode per WBS-codegebied
(in absolute aantallen en per 1000 woningen²)

WBS-code	aantal woningen 31-12-96	alle inbraken in onderzoeksperiode			herhaald inbraak adressen		
		aantal	per woning	rangnummer	aantal	per woning	rangnummer
110	936	79	0,0844	3	10	0,0107	2
111	740	58	0,0784	4	4	0,0054	8
112	866	60	0,0693	6	4	0,0046	9
113	1188	106	0,0892	2	11	0,0093	3
114	990	59	0,0596	10	-	0,0000	-
120	1301	41	0,0315	29	-	0,0000	-
121	546	18	0,0330	28	1	0,0018	24
122/132	61	8	0,1311	-	1	0,0164	-
130	851	21	0,0247	30	2	0,0024	19
131	607	24	0,0395	23	1	0,0016	26
133	731	45	0,0616	9	5	0,0068	4
240	2235	91	0,0407	22	5	0,0022	21
250	3216	49	0,0152	35	1	0,0003	30
260	1295	28	0,0216	33	1	0,0008	20
261	58	2	0,0345	-	-	0,0000	-
262	1468	36	0,0245	31	-	0,0000	-
263/272	2261	87	0,0385	24	6	0,0027	16
270	1843	99	0,0537	15	6	0,0033	14
271	1243	43	0,0346	27	1	0,0008	29
280	2.801	129	0,0461	19	5	0,0018	23
281	706	26	0,0368	26	1	0,0014	26
290	94	2	0,0213	-	1	0,0106	-
291	551	32	0,0581	13	2	0,0036	13
310	766	42	0,0548	14	3	0,0039	11
311	1535	90	0,0586	12	9	0,0059	6
312	1369	57	0,0416	21	3	0,0022	20
320	858	43	0,0501	17	5	0,0058	7
321	1770	105	0,0593	11	7	0,0040	10
331	776	15	0,0193	34	1	0,0013	28
332	413	10	0,0242	32	-	0,0000	-
340	2120	139	0,0656	8	8	0,0038	12
341/361	2448	228	0,0931	1	27	0,0110	1
350	1799	89	0,0495	18	3	0,0017	25

Noot 2 Het aantal woningen dat hier is vermeld is het aantal woningen per 31-12 1996. Het aantal inbraken en aantal adressen waar herhaald is ingebroken is alleen uitgerekend voor wijken met 100 of meer woningen.

WBS-code	aantal woningen 31-12-96	alle inbraken in onderzoeksperiode			herhaald inbraak adressen		
		aantal	per woning	rangnummer	aantal	per woning	rangnummer
460	2599	195	0,0750	5	16	0,0062	5
470	3295	149	0,0452	20	9	0,0027	17
480/482	2987	200	0,0670	7	8	0,0027	15
490	1089	41	0,0376	25	2	0,0018	22
491	1689	86	0,0509	16	4	0,0024	18
onbekend	-	34	-	-	5	-	-
totaal	51.727	2.667	0,0516	n.v.t.	178	0,0034	n.v.t.